

AFKONDIGINGSBLAD VAN SINT MAARTEN

Jaargang 2015

No. 31

Landsverordening van de 23ste november 2015 houdende wijziging van de Landsverordening Algemene Ouderdomsverzekering en de Landsverordening Algemene Weduwen- en wezenverzekering in verband met de verhoging van het ouderdomspensioen en van de pensioenleeftijd (Landsverordening verhoging ouderdomspensioen en pensioenleeftijd)

IN NAAM VAN DE KONING!

De Gouverneur van Sint Maarten,

In overweging genomen hebbende dat het wenselijk is de pensioenleeftijd te verhogen naar 62 jaar alsook het bedrag voor het ouderdomspensioen te verhogen;

Heeft, de Raad van Advies gehoord, met gemeen overleg der Staten, vastgesteld de onderstaande landsverordening:

Artikel I

De Landsverordening Algemene Ouderdomsverzekering wordt als volgt gewijzigd:

A

In de artikelen 5, eerste lid, aanhef, 6, 7a, eerste lid en derde lid, onderdeel A en 33, eerste lid, wordt "60 jaar" telkens vervangen door: 62 jaar.

B

In artikel 7, eerste lid, wordt "NAf 726,-" vervangen door: NAf 1.000,-.

C

Artikel 7a wordt als volgt gewijzigd:

1. In het eerste lid, wordt "NAf 497,-" vervangen door "NAf 685,-" en wordt "NAf 12.000,-" vervangen door: NAf 13.000,-.

2. In het derde lid, onderdeel e, wordt "NAf 12.000,-" vervangen door: NAF 13.000,-.

D

Artikel 7a, zevende lid, onderdeel a, komt te luiden:

- a. 2% voor elk kalenderjaar, gelegen vóór 1 januari 1975, van 2 1/8% voor elk kalenderjaar tussen 1975 en 31 december 1990, van 2 2/9% voor elk kalenderjaar tussen 1991 en 31 december 2015, en van 2 1/8% voor elk kalenderjaar na 31 december 2015, dat degene die gehuwd is met een persoon als bedoeld in het eerste lid, behoudens in bij landsbesluit, houdende algemene maatregelen, aan te wijzen vallen, na het bereiken van de 15-jarige, doch vóór het bereiken van de 62-jarige leeftijd van degene met wie hij gehuwd is niet verzekerd is geweest;

E

Artikel 8, eerste lid, komt te luiden:

1. Op het bedrag, bedoeld in artikel 7, eerste lid, wordt een korting toegepast van 2% voor elk kalenderjaar, gelegen vóór 1 januari 1975, van 2 1/8% voor elk kalenderjaar tussen 1975 en 31 december 1990, en van 2 2/9% voor elk kalenderjaar tussen 1991 en 31 december 2015, en van 2 1/8% voor elk kalenderjaar na 31 december 2015 dat de pensioengerechtigde na het bereiken van de 15-jarige, doch vóór het bereiken van de 62-jarige leeftijd niet verzekerd is geweest.

F

Artikel 26 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het derde lid, wordt "NAf 77.544,-" telkens vervangen door: NAF 100.000,-.
2. In het vierde lid en vijfde lid, wordt "NAf 6.379,87" telkens vervangen door: NAF 8.227,42.
3. In het vijfde lid, wordt "NAf 51.788,74" vervangen door: NAF 66.786,22.

Artikel II

De Landsverordening Algemene Weduwen- en wezenverzekering wordt als volgt gewijzigd:

A

In de artikelen 7, 8, eerste lid, onderdeel b, en 26, tweede lid, onderdeel a, wordt "60 jaar" telkens vervangen door: 62 jaar.

B

In de artikelen 8, eerste lid, onderdeel a, en 10, wordt "60-jarige leeftijd" telkens vervangen door: 62-jarige leeftijd.

C

Artikel 11 wordt als volgt gewijzigd:

1. In artikel 11, eerste lid, wordt "jonger dan 40 jaar" vervangen door "jonger dan 42 jaar", wordt "van 40 t/m 48 jaar" vervangen door "42 t/m 50 jaar", wordt "van 49 t/m 57 jaar" vervangen door "van 51 t/m 59 jaar" en wordt "van 58 en 59 jaar" vervangen door: van 60 en 61 jaar.
2. In artikel 11, eerste lid, wordt voorts "NAf 336,-" vervangen door "NAf 461,-", wordt "NAf 440,-" vervangen door "NAf 605,-", wordt "NAf 551,-" vervangen door "NAf 758,-" en wordt "NAf 726,-" vervangen door: NAF 1.000,-.
3. In artikel 11, derde lid, wordt "NAf 726,-" vervangen door: NAF 1.000,-.

D

Artikel 12 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het eerste lid wordt "NAf 265,-" vervangen door "NAf 366,-" en wordt "NAf 291,-" vervangen door: NAF 401,-.
2. In het tweede lid wordt "NAf 243,-" vervangen door "NAf 335,-" en wordt "NAf 265,-" vervangen door: NAF 366,-.
3. In het derde lid wordt "NAf 291,-" vervangen door "NAf 401,-" en wordt "NAf 335,-" vervangen door: NAF 460,-.

E

Artikel 29 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het derde lid, wordt "NAf 77.544,-" telkens vervangen door: NAf 100.000,-.
2. In het vierde lid en vijfde lid, wordt "NAf 6.379,87" telkens vervangen door: NAf 8.227,42.
3. In het vijfde lid, wordt "NAf 51.788,74" vervangen door: NAf 66.786,22".

Artikel III

1. Hetgeen bepaald in de artikelen I, onderdelen A, D en E, en II, onderdelen A, B en C, eerste onderdeel, is niet van toepassing op diegene die op het moment van de datum van de inwerkingtreding van het landsbesluit, bedoeld in artikel V, tweede lid, de leeftijd van 58 jaren heeft bereikt.
2. Hetgeen bepaald in artikel II, onderdeel C, eerste onderdeel, is gedurende de eerste twee jaar na de datum van inwerkingtreding van het landsbesluit, bedoeld in artikel V, tweede lid, tevens niet van toepassing op diegenen die op het moment van de datum van de inwerkingtreding van dat landsbesluit 40 of 41 jaar zijn, respectievelijk 49 of 50 jaar zijn.

Artikel IV

Deze landsverordening wordt aangehaald als: Landsverordening verhoging ouderdomspensioen en pensioenleeftijd.

Artikel V

1. Met uitzondering van de artikelen I, onderdelen A, D, E en F, en II, onderdelen A, B, C, eerste onderdeel, en E, treedt deze landsverordening in werking met ingang van de eerste dag van de zevende week na de datum van uitgifte van het Afkondigingsblad waarin deze is geplaatst en werkt terug tot en met 1 januari 2013. Indien de Ombudsman een zaak aanhangig heeft gemaakt als bedoeld in artikel 127, derde lid, van de Staatsregeling, treedt deze landsverordening in werking met ingang van de eerste dag van de derde week na de beslissing van het Constitutioneel Hof en werkt terug tot de datum, genoemd in de vorige volzin, tenzij het Constitutioneel Hof oordeelt dat deze landsverordening niet verenigbaar is met de Staatsregeling.

2. De artikelen I, onderdelen A, D, E en F, en II, onderdelen A, B, C, eerste onderdeel, en E, treden in werking op een bij landsbesluit te bepalen tijdstip.

Gegeven te Philipsburg, d.d. 23 november 2015
De Gouverneur van Sint Maarten

De Minister van Algemene Zaken
d.d. 23 november 2015

Uitgegeven de *eenentwintigste* december 2015
De Minister van Algemene Zaken
Namens deze,
Hoofd Afdeling Juridische Zaken & Wetgeving

MEMORIE VAN TOELICHTING

Algemeen deel

§ 1 Inleiding

Dit ontwerp van de Landsverordening tot wijziging van de Algemene Ouderdomsverzekering (hierna: Landsverordening AOV) en de Landsverordening Algemene Weduwen- en wezenverzekering (hierna: Landsverordening AWW) heeft een tweeledig doel, te weten:

1. Verhogen van het bedrag voor het ouderdomspensioen;
2. Verhogen van de pensioenleeftijd van 60 naar 62 jaar.

Het eerste doel geeft uitvoering aan de beleidsintentie van de regering om de inkomenspositie van de (toekomstige) ouderen van Sint Maarten te verbeteren en zeker te stellen. Om deze intentie uit te voeren wordt voorgesteld het bedrag voor het ouderdomspensioen (hierna: AOV-uitkering) te verhogen. Het tweede doel om de pensioenleeftijd (hierna AOV-leeftijd) te verhogen is noodzakelijk om de betaalbaarheid en duurzaamheid van het AOV-stelsel te kunnen garanderen. Naast bovengenoemde doelen is in het ontwerp tevens voorzien in enkele aanvullende maatregelen, die de betaalbaarheid van het AOV-stelsel verder versterken. Zo wordt de maximale inkomensgrens waarover AOV-premies worden betaald verhoogd van NAf 77.544,- naar NAf 100.000,-.

Omdat de AOV-uitkering en AOV-leeftijd gekoppeld zijn aan de uitkering in de Landsverordening AWW (hierna: AWW-uitkering) en de leeftijd in de Landsverordening AWW (hierna: AWW-leeftijd), voorziet het onderhavige ontwerp ook in gelijktijdige verhoging van de AWW-uitkering en AWW-leeftijd in de Landsverordening AWW. Omdat de bedragen in het onderhavige ontwerp voor het laatst bij Landsbesluit houdende algemene maatregelen zijn vastgesteld in 2009, zijn deze bedragen als uitgangspunt gehanteerd voor de wijzigingen in het onderhavige ontwerp.

De wijzigingen in de Landsverordening AOV vloeien voort uit de besluitvorming van het Ministerraadoverleg van 3 juli 2012 te Sint Maarten, waarin is besloten dat de AOV-leeftijd zal worden verhoogd van 60 jaar naar 62 jaar. De verhoging van de AOV-leeftijd vormt een integraal onderdeel van het beleidsvoornemen van de Minister van Volksgezondheid, Sociale Ontwikkeling en Arbeid (hierna: de Minister van VSA) inzake de verhoging van de AOV-uitkering, waarmee de Ministerraad ter vergadering d.d. 30 augustus 2012 en besluit van 11 december 2012 heeft ingestemd. De overheid ziet zich genoodzaakt om in te grijpen omdat vele ouderen – door welke oorzaken dan ook – nog over onvoldoende aanvullende middelen beschikken om een financieel zorgvrije oude dag te hebben. Zij zijn veelal aangewezen op aanvullende hulp van familie of door de

overheid gegeven financiële bijstand. Zonder verhoging van de AOV-uitkering kan de situatie van de ouderen nu niet tot een oplossing worden gebracht. Om armoede van ouderen te voorkomen ziet de overheid zich genoodzaakt om te interveniëren. Omdat de meerderheid van de ouderen nog onvoldoende zorg hebben gedragen om naast hun AOV-uitkering, wat slechts in een minimum levensonderhoud voorziet, aanvullende voorzieningen te treffen, zal verder onderzoek gedaan worden naar het versterken van de inkomenspositie van toekomstige generaties ouderen via een verplicht aanvullend pensioensysteem. Reden hiervoor is dat de meerderheid van de ouderen alleen afhankelijk is van de AOV-uitkering. Het voornemen om de AOV-leeftijd te verhogen, vormt eveneens een belangrijk onderdeel van de meerjarige beleidsvisie voor het zeker stellen van een duurzaam en financieel betaalbaar AOV-stelsel. Tijdige overheidsinterventie is noodzakelijk om de AOV-uitkering in de toekomst te kunnen garanderen.

De verhoging van de AOV-leeftijd wordt gefaseerd geïntroduceerd. De eerste fase is in het onderhavige ontwerp van een landsverordening voorgesteld en omvat de verhoging van de AOV-leeftijd vanaf 60 jaar naar 62 jaar. Deze verhoging van de AOV-leeftijd zal pas op een later tijdstip, per Landsbesluit (sec) in werking treden. De regering is voornemens om uiterlijk per 1 januari 2014 de AOV-leeftijd te verhogen. Voordat de tweede fase van de verdere verhoging van AOV-leeftijd kan worden gerealiseerd, zal eerst onderzoek gedaan moeten worden naar de mogelijkheid om een flexibele benadering van de verdere verhoging van de AOV-leeftijd te introduceren. Bijvoorbeeld door de keuze te bieden om langer door te werken na 62 jaar.

Om de duurzaamheid en toekomstige financiële consequenties van het AOV-stelsel te berekenen, is gebruik gemaakt van een AOV-scenariomodel. Het model is op maat ontwikkeld aan de hand van de Sint Maartense parameters en statistieken en bevat de meest recente statistische gegevens. Het scenariomodel wordt beschouwd als een krachtig beleidsinstrument om advisering en definitieve besluitvorming te ondersteunen over het AOV-stelsel. Daarbij kent het scenariomodel diverse parameters die kunnen variëren van bijvoorbeeld de economische groei, inflatie, geboorteteratio's, emigratie, immigratie, salarisontwikkeling en de rente. Bij wijziging van de waarde van deze parameters kunnen direct de consequenties op de financiering van de AOV getoond worden. Dit scenariomodel vormt de basis om tijdig te signaleren wanneer maatregelen genomen moeten worden en wat de effecten zijn van onder andere de verhoging van de AOV-uitkering en de AOV-leeftijd. Zo blijkt bijvoorbeeld dat de betaalbaarheid en duurzaamheid van het AOV-stelsel onder druk komt te staan door het verhogen van de AOV-uitkering. Om de betaalbaarheid en duurzaamheid van het stelsel te kunnen garanderen blijkt het verhogen van de AOV-leeftijd als maatregel het grootste positieve effect op te leveren. Hoe langer de verhoging van de AOV-leeftijd

uitgesteld wordt hoe eerder andere maatregelen noodzakelijk worden, bijvoorbeeld door het verhogen van de AOV-premies.

In het vervolg van deze toelichting wordt in paragraaf 2 de voorgeschiedenis geschetst. Paragraaf 3 bevat het SER advies. In paragraaf 4 wordt het verhogen van de AOV-uitkering verder toegelicht. Paragraaf 5 gaat in op het verhogen van de AOV-leeftijd, de vraag wanneer de AOV-leeftijd verhoogd wordt en de vormgeving en de voorwaarden van deze maatregel. In paragraaf 6 worden de overgangsregelingen beschreven. De financiële gevolgen van de verhoging van de AOV-uitkering en -leeftijd en AWW-uitkering volgen in paragraaf 7.

§ 2 Voorgeschiedenis

In 2010 is in Sint Maarten de Stuurgroep 'Sociale Zekerheid en Pensioenen' ingesteld om het plan van aanpak 'Sociale Zekerheid en Pensioenen' uit te voeren. In 2012 heeft de Stuurgroep het advies over het AOV-pensioenstelsel afgerond. De totstandkoming van het advies is beschreven in het rapport 'Towards a sustainable and affordable AOV Pension System'¹ (hierna: Pensioen rapport). In dit Pensioen rapport zijn de huidige en toekomstige ontwikkelingen, feiten, alsook de opvattingen vanuit het maatschappelijke veld opgenomen. Op basis van dit Pensioen rapport heeft de Stuurgroep de Minister van VSA en de regering geadviseerd over de mogelijkheden voor een toekomstige AOV-stelsel. Zo is geadviseerd over de verhoging van de AOV-uitkering, de AOV-leeftijd en het maximum inkomen waarover AOV premies betaald moeten worden, alsook over het doen van nader onderzoek naar onder andere het introduceren van een verplicht aanvullend pensioensysteem. Voorgaande in samenhang met de hoogte van de AOV-premies en stimulerende maatregelen om pensioensparen te bevorderen.

Belangrijkste bevinding –zo blijkt uit het Pensioen rapport- is dat het aantal 60-plussers onevenredig snel groeit ten opzichte van de groei van de totale bevolking. Voor het jaar 2030 wordt geschat dat het aantal 60-plussers 24% van de bevolking zal bedragen, in vergelijking tot 8% van de bevolking in 2012. Dit betekent een toename van 60-plussers met bijna 1% per jaar. Uit het Pensioen rapport blijkt eveneens dat mensen gemiddeld langer leven. Zo blijkt dat de bevolking van de Nederlandse Antillen in vergelijking met 1960, in 2008 gemiddeld 11 jaar langer leeft en daardoor voor een langere periode geniet van een AOV-uitkering. De uitgaven aan AOV-uitkeringen gaan door deze ontwikkelingen omhoog. Op basis van een AOV-scenariomodel is in 2010 berekend, dat –bij ongewijzigd beleid- in het jaar 2028 de kosten de inkomsten zullen overstijgen. De betaalbaarheid van de AOV-uitkering komt daarmee

---

¹ Towards a Sustainable and Affordable AOV Pension System, Stuurgroep Sociale Zekerheid en Pensioenen, februari 2012.

ernstig onder druk te staan. Dit kan leiden tot een druk op de AOV-premie (verhoging) of verdringing van andere publieke uitgaven. Om in de toekomst drastische maatregelen te voorkomen, te zorgen dat de lasten van de vergrijzing niet alleen worden afgewenteld op jongere generaties stelt de Stuurgroep voor om de AOV-leeftijd te verhogen. Zo sluit de leeftijdsverhoging eveneens aan bij de realiteit, namelijk dat mensen ook na hun 60e willen en blijven werken. In het jaar 2011 werkte circa 30% van personen van 60 jaar en ouder. De Stuurgroep heeft de regering geadviseerd om zo snel mogelijk de AOV-leeftijd te verhogen van 60 jaar naar 62 jaar. Waarbij de datum van inwerkingtreding van de verhoging van de AOV-leeftijd zal worden vastgelegd per Landsbesluit (sec).

Als alternatief voor het behoud van een financieel duurzaam AOV-stelsel is onderzoek gedaan naar de haalbaarheid om de financieringsvorm van het AOV-stelsel te wijzigen van het huidige 'pay-as-you-go' - naar een systeem van kapitaal financiering. Echter blijken de kosten hiervoor zodanig hoog te zijn dat dit alternatief financieel niet haalbaar is. Zo bedragen de eenmalige overgangskosten Naf 2.7 miljard en de reguliere jaarlijkse kosten Naf 80 miljoen. De reguliere jaarlijkse kosten zijn te financieren via de AOV-reservefondsen, echter zijn de eenmalige overgangskosten te hoog.

Ander overwogen alternatief is dat mensen de keuze geboden kan worden om na het bereiken van de AOV-leeftijd vrijwillig door te kunnen blijven werken, echter blijkt deze maatregel niet te leiden tot het financieel duurzaam versterken van het AOV-stelsel wegens het uitblijven van AOV-premies voor deze groep ouderen. Voorgaande maatregel leidt eveneens tot een zwaardere belasting voor toekomstige generaties ouderen.

Wat betreft het verhogen van de AOV-premies is voorgaand alternatief niet overwogen omdat de huidige premie-inkomsten voldoende inkomsten genereren om de huidige AOV-uitkeringen te financieren. De Stuurgroep heeft geadviseerd om de hoogte van de premies te betrekken in het versterken van de aanvullende inkomens van toekomstige ouderen. Geadviseerd is om hiervoor een onderzoek uit te voeren naar een verplicht aanvullend pensioensysteem voor werkgevers en werknemers. Het advies is overgenomen door de minister van VSA.

Voor de ontmanteling van de voormalige Nederlandse Antillen werd al langer gesproken over de verhoging van de AOV-leeftijd. Zo is in 2004 door de Nederlandse Antillen een commissie ingesteld, die als opdracht had de financiële positie van het destijds bestaande Algemeen Pensioenfonds van de Nederlandse Antillen (APNA) en het AOV-fonds in kaart te brengen, alsook om een integraal beleid te formuleren teneinde de pensioenvoorziening die ten laste van genoemde fondsen komt, betaalbaar te maken en te houden². In het door deze commissie uitgebrachte rapport

---

² Landsbesluit van de Nederlandse Antillen van januari 2004, nr. 41.

' Commissie versterking financiële positie pensioenfondsen' aan de regering van de Nederlandse Antillen van 5 november 2008 werd geconcludeerd dat de vergrijzing op de Nederlandse Antillen – bij ongewijzigd beleid – tot grote problemen zou leiden met betrekking tot de betaalbaarheid van de AOV-uitkering.

Als oplossing stelde de Commissie voor de pensioengerechtigde AOV leeftijd per 1 januari 2010 gefaseerd te verhogen naar 65 jaar. Eerst een verhoging van de pensioengerechtigde leeftijd naar 62 jaar, waarna vervolgens de AOV-leeftijd naar 65 jaar verhoogd zou worden. De commissie adviseerde om de verhoging niet direct in te voeren, zodat er ruimte zou zijn om regelingen waarin de pensioengerechtigde leeftijd voorkomt, aan te kunnen passen. De commissie adviseerde daarom de verhoging tot 62 jaar per 1 januari 2010 te laten ingaan. De verhoging tot 65 jaar zou per 1 januari 2014 moeten zijn gerealiseerd. De regering van de Nederlandse Antillen heeft dit advies in het regeringsbeleid opgenomen. Om het een en ander van een wettelijke basis te voorzien is in 2008 een ontwerp tot wijziging van de Landsverordening AOV met die strekking voorbereid. Dit ontwerp is echter voor de transitie niet geëffectueerd, noch overgenomen door Sint Maarten.

§ 3 Het SER advies

Op verzoek van de regering heeft de Sociaal Economische Raad (SER) advies uitgebracht op het pensioen rapport en op dit ontwerp. Het SER advies 'The AOV system made Affordable, Sustainable and Equitable'³, is uitgebracht op 15 november 2012 en het SER advies op dit ontwerp is uitgebracht op 9 Juli 2013. Hieronder volgt een korte samenvatting van hetgeen is overwogen met betrekking tot het AOV- en pensioenstelsel.

De SER ondersteunt het voornemen van de regering om de AOV-uitkering te verhogen naar NAf 1.000,-. De SER merkt op dat het sociaal wenselijk is en financieel haalbaar. De SER ondersteunt het voornemen van de regering om de AOV-leeftijd te verhogen, de SER merkt op dat de huidige AOV-leeftijd erg laag is wanneer dit internationaal vergeleken wordt. De regering ondersteunt het SER advies om de AOV-leeftijd geleidelijk aan te verhogen naar uiteindelijk 65 jaar. De regering acht het echter haalbaar om direct over te gaan naar een leeftijdsverhoging van 60 naar 62 jaar, om daarna over te gaan tot een geleidelijke verdere verhoging van de AOV-leeftijd naar 65 jaar. Motivatie is dat er mede door het hanteren van een overgangsregeling van 2 jaar voorzien wordt in een gewenningsperiode voor de feitelijke verhoging van de AOV-leeftijd naar 62 jaar. De SER ondersteunt het voornemen van de regering om het

---

³ The AOV system made Affordable, Sustainable and Equitable, SER advice nr. 2012 – 003.

maximale bedrag waarover premies betaald worden te verhogen naar NAF 100.000,-. De SER licht toe dat het voornemen in lijn is met de solidariteitsgedachte.

De regering hecht belang aan het advies van de SER om de AOV premies te verlagen zoals genoemd in het SER advies, echter hecht de regering zwaarder aan het belang van consistentie in voornemens voor wijziging van regelgeving. Immers een aanpassing van AOV premies wordt telkens voor een periode van vijf jaren vastgesteld. De regering acht het inconsistent en risicovol om op dit moment over te gaan tot een verlaging van premies voordat de uitkomsten van een onderzoek naar de introductie van een verplicht pensioen systeem bekend zijn. Immers indien een verplicht pensioen plan geïntroduceerd zou worden – wat de SER eveneens adviseert – zal dit financiële implicaties hebben, hetgeen kan leiden tot lastenverzwarende maatregelen. De regering zal op basis van het onderzoek voorstellen doen over de mogelijkheden om de hoogte van de AOV-premies vast te stellen. Eveneens hecht de regering er belang aan om bij besluitvorming over de premiedruk alle sociale voorzieningen te betrekken, waaronder de premies in relatie tot de toenemende kosten voor de gezondheidszorg. Het voornemen van de regering is om de mogelijkheid te verkennen van het verminderen van de overheidsbijdrage voor de gezondheidszorg. Voorgaande ontwikkelingen zijn van belang om te anticiperen op maatregelen die effect zullen hebben op de totale premiedruk voor de burgers.

De SER constateert dat er geen directe relatie is tussen de beslissing om een verplicht pensioen systeem te introduceren en de belasting aftrek voor pensioen premies. Over de mogelijkheden van het verhogen van belasting aftrek voor pensioenpremie's ziet de regering op basis van de huidige druk op de overheidsbegroting op dit moment geen financiële mogelijkheden om belastingaftrek voor (private) pensioenpremie's via publieke middelen te financieren. Eveneens richt de belastinghervorming zich op vereenvoudigingen en directe versus indirecte belastingen. Derhalve is de regering voornemens om de financiële mogelijkheden verder te verkennen door dit te betrekken in het onderzoek naar een verplicht Pensioen Systeem. Het voorstel van de SER om aanvullend onderzoek naar de mogelijkheid om een verplicht pensioen Spaar Plan via premies uit te voeren sluit daarbij aan.

De SER stelt voor om de korting op AOV-uitkeringen niet meer toe te passen in het geval de AOV-gerechtigden 10 jaar of meer woonachtig is in Sint Maarten. De SER koppelt hieraan enkele voorwaarden. Deze voorwaarde zijn: (1) maatregelen dienen getroffen te worden dat opgebouwde rechten die AOV-gerechtigden elders hebben opgebouwd in mindering gebracht zullen worden van de AOV-uitkering. (2) de financiële

consequentie zouden ongeveer zijn zoals in het rapport van Keesen⁴, dat deze maatregel het kortingspercentage verlaagd van ongeveer 24% naar 16% van het totaal aan AOV rechten.

De regering hecht belang aan maatregelen om het inkomen te verbeteren van de ouderen, echter om ongelijkheid tussen burgers te voorkomen, stelt de regering voor om nader onderzoek te doen. Eveneens is regulering nodig indien elders opgebouwde rechten in mindering gebracht zouden moeten worden op de AOV-uitkering. Er zijn momenteel alleen afspraken over uitwisseling van gegevens op het terrein van sociale zekerheid binnen het Koninkrijk.

De regering concludeert dat de SER positief heeft geadviseerd op dit ontwerp. De additionele aanbevelingen van de SER betreft de regering bij de resultaten van het onderzoek naar een verplicht aanvullend pensioensysteem voor werkgevers en werknemers, zodat de regering de voorstellen van de SER kan toetsen op financiële haalbaarheid en wenselijkheid.

§ 4 Verhogen van de AOV-uitkering

In de Landsverordening AOV is het pensioenbedrag van het ouderdomspensioen (hierna: AOV-uitkering) geregeld voor de inwoners van Sint Maarten. De AOV-uitkering, welke jaarlijks kan worden aangepast aan de ontwikkeling van het prijsindexcijfer van de gezinsconsumptie bedraagt NAf 726,- per maand. Voorgesteld wordt om dit bedrag te verhogen naar NAf 1.000,- per maand op 1 januari 2013. Met de verhoging van de AOV-uitkering wordt een bijdrage geleverd aan de doelstelling om de inkomenspositie van de huidige pensioengerechtigden te verbeteren. In de bijeenkomsten tussen het maatschappelijke veld, waaronder de vertegenwoordigers van de vakbonden, werkgeversorganisaties, verzekeringsmaatschappijen, belangengroepen en de overheid van Sint Maarten, blijkt dat alle partijen het unaniem eens zijn over het feit dat de AOV-uitkering verhoogd zou moeten worden. De werkgeversorganisaties geven daarbij aan dat de betaalbaarheid van het totale stelsel een belangrijke voorwaarde is om een verhoging van de AOV-uitkering te realiseren. De wens om de AOV-uitkering op het niveau te brengen van het minimumloon, zo is berekend, is financieel niet haalbaar. Op basis van AOV-scenarioberekeningen zoals opgenomen in het Pensioen rapport (bijlage 2) is het verhogen van de AOV-uitkering naar NAf 1.000,- in 2013 haalbaar. Om de duurzaamheid van het stelsel te bewaken adviseerde de Stuurgroep om de AOV-leeftijd en de maximale inkomensgrens waarover AOV-premies worden betaald te verhogen van

---

⁴ Towards a Sustainable and Affordable AOV Pension System, bijlage 9, Stuurgroep Sociale Zekerheid en Pensioenen, februari 2012.

NAf 77.544,- naar NAf 100.000,- . Voorgaande adviezen zijn gebaseerd op de AOV-scenarioberekeningen.

De verhoging van de AOV-uitkering overstijgt het prijsindexcijfer van de gezinsconsumptie, dat in de maand augustus voor het jaar 2012 ten opzichte van het voorafgaande jaar 2011 vastgesteld is op 4,7 procent (publicatie Centraal Bureau voor de Statistiek). Zoals eerder aangegeven zijn de AOV-uitkeringen en AWW-uitkeringen aan elkaar gekoppeld. Voor alle voorgestelde uitkeringen in zowel de Landsverordening AOV als de Landsverordening AWW geldt dat de 4,7 procent stijging van het prijsindexcijfer voor de gezinsconsumptie is opgenomen in de uitkeringen .

De AOV-uitkering per gerechtigde zal vanaf 1 januari 2013 NAf 1.000,- per maand bedragen.

§ 5 Verhogen van de AOV-leeftijd

De AOV-leeftijd is in de Landsverordening AOV thans vastgesteld op 60 jaar. Voorgesteld wordt in het onderhavige ontwerp om deze AOV-leeftijd op dit moment te verhogen naar 62 jaar. Het beleidsvoornemen bestaat om de AOV-leeftijd in een vervolgfase verder te verhogen naar 65 jaar. Voordat deze tweede fase plaats zal hebben is nader onderzoek noodzakelijk. Op basis van de uitkomsten van dat onderzoek zal de regering bepalen of verdere ontwerpen voor wettelijke regelingen op dit punt zullen worden voorbereid.

Wanneer wordt de AOV-leeftijd verhoogd:

Anders dan de verhoging van de AOV-uitkering, treedt de verhoging van de AOV-leeftijd niet direct in werking. De regering streeft naar in werking treding per 1 januari 2014. In artikel V, tweede lid, van dit ontwerp is geregeld dat deze verhoging in werking treedt op een bij landsbesluit te bepalen tijdstip. Voor deze constructie is gekozen om de noodzakelijke zorgvuldigheid te garanderen.

§ 6 Overgangsregeling

In artikel III, eerste en tweede lid, van dit ontwerp is voorzien in overgangsrecht voor de verhoging van de AOV-leeftijd. In dit overgangsrecht is geregeld dat op personen die op het moment van de inwerkingtreding van het landsbesluit 58 of 59 jaar zijn, de verhoging van de AOV-leeftijd niet van toepassing is. Feitelijk wordt de verhoging dan ook pas twee jaar na de inwerkingtreding geëffectueerd. Deze twee jaar zijn noodzakelijk vanuit het oogpunt van rechtszekerheid voor de burger.

Burgers hebben er op dit moment immers redelijkerwijs vanuit mogen gaan dat zij met het bereiken van de 60-jarige leeftijd pensioengerechtigd zouden worden. Deze transitie-termijn is vastgesteld op twee jaar om de toekomstige lasten zo evenredig mogelijk te verdelen over de diverse generaties. Ook blijkt een groot aantal ouderen al door te werken na hun zestigste jaar. Opdat mensen vlak voor hun pensioen niet direct geconfronteerd worden met de verhoging van de AOV-leeftijd is een uitzondering gemaakt voor ouderen die 58 of 59 jaar zijn. Daarentegen ontvangen zij wel een hogere AOV-uitkering, waarmee hun inkomenspositie wordt verbeterd. Een positieve bijkomstigheid in dit verband is dat de transitie-termijn door de regering alsook de publieke en private sector kan worden gebruikt om andere wettelijke regelingen aan te passen, die aan de AOV-leeftijd zijn gekoppeld.

Een hogere AOV-leeftijd werkt door in de systematiek van de Landsverordening AOV. Iedereen die verzekerd is in de zin van de Landsverordening AOV bouwt in 45 jaar een volledig recht op ouderdomspensioen op. De AOV-leeftijd is op dit moment vastgesteld op de leeftijd van 60 jaar. Dit betekent dat een verzekerde in de leeftijd tussen 15 en 60 jaar nu $2 \frac{2}{9}$ % ouderdomspensioen per jaar opbouwt. In het verleden is de AOV-leeftijd enkele malen gewijzigd. In 1975 is de AOV-leeftijd verlaagd naar 62 jaar en in 1991 is de AOV-leeftijd verder verlaagd naar 60 jaar. Als gevolg hiervan bestaan er in de Landsverordening AOV verschillende opbouwpercentages.

De thans voorgestelde verhoging van de AOV-leeftijd heeft nieuwe aanpassingen van het percentage waarmee het ouderdomspensioen per jaar wordt opgebouwd (opbouwpercentage) tot gevolg. Daarom wordt de opbouwperiode verlengd met 2 jaar om aansluiting te krijgen met de nieuwe AOV-leeftijd. Dit heeft tot gevolg dat het aantal verzekeringsjaren dat nodig is om recht te hebben op een volledige AOV-pensioen verhoogd wordt van 45 jaar naar 47 jaar. Als gevolg hiervan zal in het geval er geen volledige AOV-opbouw heeft plaatsgehad, het kortingspercentage hierop worden aangepast, en gewijzigd van $2 \frac{2}{9}$ % naar $2 \frac{1}{8}$ % over een opbouwperiode van 47 jaar.

Zoals hierboven reeds is uiteengezet bevat het onderhavige ontwerp tot verhoging van de AOV-leeftijd vanaf 60 jaar naar 62 jaar enige overgangsrechtelijke bepalingen. Deze houden in dat burgers die op het moment van de inwerkingtreding van het landsbesluit sec 58 of 59 jaar oud zijn, pensioengerechtigd blijven wanneer zij de leeftijd van 60 jaar bereiken. Om te voorkomen dat deze burgers mogelijk een dubbele uitkering ontvangen (zowel een AOV-uitkering, als eventueel een AWW-uitkering) is eveneens voorzien in een overgangsrechtelijke bepaling inzake de leeftijdsverhoging voor de AWW-uitkering. Deze burgers ontvangen immers vanaf hun 60^e reeds hun AOV-uitkering. Voor deze personen geldt dan ook dat deze na het bereiken van de 60-jarige leeftijd geen aanspraak kunnen houden op een AWW-uitkering. De verhoging van

de AOV-uitkering is ook voor de AWW-uitkering niet gekoppeld aan de leeftijdsverhoging. Voor iedereen geldt, dat de verhoging van de AWW-uitkering leidt tot een inkomensverbetering.

Arbeidsvoorwaardelijke regelingen

In arbeidsovereenkomsten en ambtelijke aanstellingen wordt in de meeste gevallen standaard uitgegaan van functioneel leeftijdsontslag bij het bereiken van de 60-jarige leeftijd. Op dat moment gaat ook de uitkering krachtens het eerdergenoemde 'tweedepijler'- pensioen in.

Er is een relatie tussen de AOV en arbeidsvoorwaardelijke regelingen. Werkgevers kunnen de arbeidsvoorwaardelijke regelingen aanpassen door aansluiting te zoeken bij de AOV-leeftijd. Indien hiervoor wordt gekozen, dienen reeds opgebouwde pensioenrechten op actuariel neutrale wijze te worden omgezet naar de gewijzigde pensioendata. Naast arbeidsvoorwaardelijke regelingen met bepalingen over ontslag in verband met het bereiken van de AOV-leeftijd, bestaan er ook private inkomensverzekeringen in aanvulling op de sociale zekerheid. Ook in deze private regelingen kan aansluiting worden gezocht bij de ingangsdatum van de verhoging van de AOV-leeftijd en de AOV-uitkering. Het is aan de contractspartijen (verzekeraars en hun klanten) om te bezien of het wenselijk is dat deze regelingen worden aangepast. Met de overgangsregeling hebben contractpartijen twee jaar de tijd om de regelingen desgewenst aan te passen.

In het Pensioen rapport wordt geschat dat de meerderheid (circa 64%) van de mensen geen aanvullende arbeidsvoorwaardelijke regelingen hebben, houdende aanvullende pensioenuitkeringen (zogenoemde 'tweedepijler'-pensioen). Private inkomensverzekeringen in aanvulling op de AOV-uitkering of aanvullende pensioenen komen nog minder voor. Hierdoor is het merendeel van de AOV-gerechtigden afhankelijk van alleen een AOV-uitkering. De AOV-uitkering is daarmee voor deze personen de enige bron van inkomsten. Voor het waarborgen van de duurzaamheid van het AOV-stelsel en om de inkomensvoorziening op latere leeftijd te verhogen heeft de Stuurgroep de Minister van VSA en de regering geadviseerd om aanvullende inkomensvoorzieningen via de 'tweedepijler'-pensioenen te bevorderen. Vanwege het lage percentage (36%) van het aantal mensen met aanvullende pensioenregelingen - vooral werknemers die werkzaam zijn bij grote bedrijven en (semi) overheid - wordt geadviseerd om aanvullende pensioenregelingen verplicht te stellen. Dit betekent dat sociale partners (CAO-partijen) in dat geval verplicht kunnen worden gesteld om pensioenregelingen op te nemen in de arbeidsvoorwaardelijke regelingen. De meerderheid van de stakeholders hebben aangegeven, voorstander te zijn van een verplicht pensioensysteem (Pensioen rapport, bijlage 1). Om een dergelijk systeem in te voeren, hebben stakeholders diverse voorwaarden en condities gesteld. De Stuurgroep heeft de Minister van VSA en de regering daarom geadviseerd eerst onderzoek te doen naar de mogelijkheid van het introduceren van een dergelijk verplicht

pensioensysteem. Daarbij dienen de werkgevers en werknemerspremies voor de AOV eveneens betrokken te worden. De minister van VSA heeft het advies voor het uitvoeren van een onderzoek naar een verplicht pensioensysteem overgenomen.

Financiële paragraaf

Om de financiële gevolgen te kunnen berekenen is – zoals in de inleiding is toegelicht – gebruik gemaakt van het AOV-scenariomodel. Zo kent het AOV-stelsel een financiering op basis van het 'pay-as-you-go'-systeem. Dit betekent dat de AOV-uitkeringen die nu uitbetaald worden opgebracht worden door de huidige AOV premie-inkomsten, als percentage van het inkomen. Wanneer er geen maatregelen getroffen worden, zo berekende het AOV-scenariomodel, is in 2027 het laatste jaar waarbij de AOV-premie inkomsten hoger zijn dan de AOV-uitgaven. In 2028 toont het model een negatief resultaat, waarbij de AOV-uitgaven hoger zijn dan de AOV-premie inkomsten. Gedurende de periode dat de AOV premie inkomsten hoger zijn dan de AOV uitgaven, wordt het meerdere gestort in het AOV-fonds, de zogenoemde reserves. Bij bijvoorbeeld economische tegenslag, kan deze opgevangen worden door de reserves hiervoor aan te spreken.

Verhoging AOV-uitkering

Berekeningen op basis van het AOV-scenariomodel laten zien dat de totale uitgaven inclusief het verhogen van de AOV-uitkeringen naar NAF 1.000,- per maand in het jaar 2013 totaal NAF 49 miljoen aan kosten zullen bedragen. De uitvoeringskosten zijn in de NAF 49 miljoen opgenomen. Aanname in het model is dat de uitvoeringskosten 6% bedraagt (circa NAF 2, 8 miljoen).

Uitgaande van een gelijkblijvende procentuele AOV-premie ter hoogte van totaal 13% (opgebouwd uit: het werkgeverspremie-deel 7% en het werknemerspremie-deel 6%) en een verhoging van het maximale bedrag waarover AOV-premies betaald worden naar NAF 100.000,-, zal de premieopbrengst in 2013 totaal NAF 112 miljoen zijn. Het uitblijven van economische groei (nullijn) heeft een negatief effect op de te verwachten AOV-premieopbrengst. De totale premieopbrengst bedraagt in het geval er geen sprake is van economische groei NAF 109 miljoen, een premieopbrengstvermindering van NAF 3 miljoen.

Bovenstaande toont aan dat de AOV-premie inkomsten voldoende zijn om de verhoging van de AOV-uitkeringen te kunnen financieren. Het verhogen van de AOV-uitkering heeft echter op de lange termijn een negatief effect op de duurzaamheid van het AOV-stelsel.

Het verhogen van het maximale bedrag waarover AOV-premies betaald worden van NAF 77.544,- naar NAF 100.000,- leidt tot een licht negatief effect voor mensen die meer dan NAF 77.544,- verdienen. Zij gaan over inkomen boven NAF 77.544,- tot NAF 100.000,- AOV premies betalen, wat de grondslag voor de loonbelasting lager maakt. Daardoor wordt er minder loonbelasting geheven over dat bedrag. In een voorbeeldberekening van de belastingdienst betekent dit dat bij een inkomen van NAF 150.000,-, over het meerdere deel 16,43 procent meer aan het AOV-fonds wordt bijgedragen. Ten gevolge hiervan zal ten gunste van het AOV-fonds ongeveer 1 1/4 procent minder aan loonbelasting afgedragen worden. De belastingdienst heeft berekend dat dit neerkomt op Naf 45.000,- aan gederfde looninkomstenbelasting voor de overheid. Voor een persoon met een inkomen van NAF 150.000 komt dit neer op een verminderd netto inkomen van een half procent.

In het geval de AOV-leeftijd niet verhoogd wordt met de verhoging van de AOV-uitkering, heeft dit een negatief effect op de duurzaamheid van het AOV-stelsel. Berekeningen op basis van het model laten een omslagpunt zien in het jaar 2026, waar bij een gemiddelde economische groei van 3% de uitgaven NAF 214 miljoen bedragen en de premie-inkomsten NAF 206 miljoen. Dit betekent een negatief verschil van NAF 8 miljoen. In het geval er geen economische groei is (nullijn) ligt het omslagpunt 5 jaar eerder en zal al in 2021 het break-even punt worden bereikt. Voor het jaar 2022 is, ingeval er geen economische groei plaatsheeft, een negatief resultaat te verwachten van NAF 15 miljoen. Het uitblijven van economische groei zou betekenen dat in 2018, doch uiterlijk in 2019, twee jaar voor het break-even punt, direct maatregelen getroffen moeten worden om dit negatieve resultaat te voorkomen. Deze maatregelen kunnen bijvoorbeeld directe leeftijdsverhoging inhouden van 60 naar 65 jaar (zonder overgangperiode) of de verhoging van de werknemers- en werkgeverspremies.

Verhoging AOV-leeftijd

In het geval de AOV-leeftijd gelijktijdig met de verhoging van de AOV-uitkering verhoogd wordt, heeft dit een aanzienlijk positief effect op de duurzaamheid van het AOV-stelsel. Berekeningen op basis van het scenariomodel laten zien dat door de verhoging van de AOV-leeftijd de AOV premie inkomsten zullen toenemen. Reden hiervoor is dat naast het feit dat de uitbetaling van AOV-uitkeringen met twee jaar wordt uitgesteld, de verhoging van de AOV-leeftijd leidt tot een toename van de AOV premie inkomsten met twee jaar voor de gehele populatie. De totale opbouwperiode - vanaf 15 tot 60 jaar - verschuift van 45 jaar naar 47 jaar.

Bij het uitblijven van de verhoging van de AOV-leeftijd is berekend dat een negatief omslagpunt in het jaar 2026 plaatsheeft. De verhoging van de AOV-leeftijd heeft tot gevolg dat een negatief omslagpunt pas in het jaar 2031 wordt verwacht. Uit de berekeningen met het scenariomodel volgt

dat in het jaar 2030 de AOV-inkomsten voor het laatst hoger (NAf 2 miljoen) zijn dan de uitgaven.

Bij een gemiddelde economische groei van 3% zijn de uitgaven in het jaar 2031 NAf 280 miljoen en de inkomsten NAf 263 miljoen. Dit betekent een negatief verschil van NAf 17 miljoen. Wanneer de inkomsten en uitgaven worden berekend, en er geen economische groei (nullijn) zal zijn ligt dit omslagpunt 7 jaar eerder, namelijk in het jaar 2024. In het jaar 2023 wordt verwacht dat voor laatst een positief resultaat zichtbaar is. Voor het jaar 2024 is negatief verschil berekend van NAf 2 miljoen. Uitgaande van de situatie, waarin geen economische groei plaatsheeft, is aan de hand van het scenariomodel berekend dat uiterlijk in 2021 directe maatregelen getroffen zullen moeten worden om de duurzaamheid en betaalbaarheid van het AOV-stelsel te kunnen blijven garanderen.

In bovenstaande berekening is uitgegaan van de introductie van de verhoging van de AOV-uitkering en de AOV-leeftijd in (de loop van) het jaar 2013. Ingevolge de overgangsrechtelijke bepalingen worden personen die thans de leeftijd van 58 jaar of ouder hebben bereikt uitgezonderd van de leeftijdsverhoging. Deze uitzondering is in de berekeningen meegenomen. Daarbij is er dus vanuit gegaan dat in 2015 de AOV-leeftijd voor een ieder 62 jaar zal bedragen.

Zoals hierboven uiteengezet, en zoals ook volgt uit de cijfers van het uitvoeringsorgaan SZV, is het voor een duurzaam AOV-stelsel noodzakelijk dat de verschillende parameters zoals de bevolkingsgroei, salarisontwikkelingen, immigratie en emigratie van het AOV-model regelmatig geüpdatet worden aan de meest recente statistische gegevens. Op basis daarvan zullen ook de toekomstige berekeningen een hoge nauwkeurigheid behouden.

Consultatie Uitvoeringsorgaan Sociale- en Ziektekostenverzekeringen

Over de berekeningen, gemaakt met het AOV-scenariomodel, heeft de Stuurgroep het Uitvoeringsorgaan Sociale en Ziektekostenverzekeringen (SZV) geconsulteerd. In deze gesprekken is door de SZV de opmerking gemaakt dat de berekeningen een te optimistisch beeld lijken te geven ten opzichte van de financiële gegevens van de SZV. De oorzaak hiervan kan worden gezocht in het feit dat de statistische gegevens van het model om berekeningen uit te voeren regelmatig aangepast moeten worden aan de recente ontwikkelingen. Wanneer nieuwe statistische data beschikbaar komen zal het model geüpdatet moeten worden, zodat nauwkeurige berekeningen uitgevoerd kunnen blijven worden. Voorgaande zal nauwlettend bewaakt en getoetst moet worden.

Bijvoorbeeld tonen de calculaties van de SZV over het jaar 2013 aan, dat de verwachte uitgaven aan AOV-uitkeringen, indien geen verhoging van de AOV-uitkering plaatsheeft, NAf 46,5 miljoen zullen bedragen. Het effect van de verhoging van de AOV-uitkering sec is berekend op een totaal van

circa NAF 7 miljoen. Wanneer de uitvoeringskosten van NAF 7 miljoen bij het totaal aan AOV-uitkeringen inclusief de AOV-verhoging erbij opgeteld, komt het totaal van de uitgaven voor 2013 op NAF 60,5 miljoen. De verwachte inkomsten bedragen voor 2013 ongeveer NAF 100 miljoen.

Wanneer de calculaties van de SZV met de berekeningen van het AOV-scenariomodel worden vergeleken, komt een negatief verschil aan het licht voor zowel de AOV inkomsten als -uitgaven. De uitgaven in 2013 van de SZV zijn NAF 11,5 miljoen hoger. De premie inkomsten zijn volgens de calculaties van SZV NAF 12 miljoen lager. Deze grote negatieve verschillen tussen de berekeningen van het AOV-scenariomodel enerzijds en de door SZV begrote cijfers anderzijds, gebaseerd op de feitelijke en dus meer actuele gegevens voor 2013, indiceren dat waarschijnlijk nog eerder maatregelen nodig zijn om de uitbetaling van de AOV-uitkeringen te kunnen blijven garanderen. De maatregel die het meest significante effect zal hebben op het AOV-stelsel is het verhogen van de AOV-leeftijd. De SZV heeft dan ook geadviseerd om de verhoging van de AOV-leeftijd zo vroeg mogelijk, doch uiterlijk in 2013 te realiseren.

Bovenstaande geeft het belang aan dat het AOV-pensioenstelsel alsook het AOV-scenariomodel op basis onderwerp zal blijven van evaluatie, updaten van data en herziening.

Verhoging AWW-uitkering

De financiële gevolgen van de verhoging van de AWW-uitkering zijn niet met het AOV-scenariomodel te berekenen, daar deze geen onderdeel uitmaken van dit scenariomodel. Uit de consultatie met het SZV over de AWW volgt, dat een verhoging van de AWW-uitkering in lijn met de verhoging van de AOV-uitkeringen financieel mogelijk is. Voor 2013 heeft de SZV een totaal van circa NAF 6,6 miljoen aan AWW-premiebaten (inclusief geraamde boete en restituties) begroot. De uitgaven aan AWW-uitkeringen (inclusief de verhoging van de AWW-uitkeringen) worden geïndiceerd op een totaal van circa NAF 3,3 miljoen (exclusief investeringsresultaten en operationele kosten). Uit het vorenstaande volgt dat redelijkerwijs verwacht mag worden dat de batens de lasten zullen overstijgen.

Bij de parameters moet niet alleen worden gedacht aan AOV-uitkering en AOV-leeftijd. Een andere parameter is de premiestelling van de werknemers en werkgevers. Eveneens de ontwikkeling van de vermogensaan groei is een parameter die afhankelijk is van de internationale financieel-economische ontwikkelingen. De feitelijke vermogensaan groei in combinatie met het inkomen uit de AOV- premiestelling en -uitgaven, vormen daarbij belangrijke indicatoren om het toekomstige pensioenstelsel betaalbaar en duurzaam in te kunnen richten en bij te kunnen stellen.

Meerjarenvisie

Het verhogen van de AOV-leeftijd en de AOV-uitkeringen maakt onderdeel uit van een bredere meerjarenbeleidsvisie op het behoud van een duurzaam en financieel betaalbaar AOV-stelsel voor Sint Maarten. De thans voorgestelde maatregelen hebben een positief effect op het inkomen van ouderen en op de financiële duurzaamheid van het AOV-stelsel. Op individueel niveau leidt het verhogen van de AOV-leeftijd tot langer doorwerken en tot uitstel van een inkomensterugval. Het beroep van ouderen op de financiële bijstand zal hierdoor naar verwachting afnemen. De regering hecht belang aan het verder versterken van de inkomenspositie van ouderen, met name die alleen afhankelijk zijn van de AOV-uitkering. Hiervoor zal onderzocht worden in hoeverre aanvullende pensioenregelingen verplicht gesteld kunnen worden. In dit onderzoek zal de haalbaarheid, de condities en de voorwaarden om een verplicht pensioensysteem te introduceren worden onderzocht. Eveneens wordt daarbij gekeken naar de hoogte van de AOV-premies en mogelijkheden om pensioensparen te bevorderen. Omdat de statistische gegevens nog de benodigde accuraatheid behoeven en om de resultaten van het onderzoek naar een verplicht pensioenstelsel af te wachten, heeft de Stuurgroep de Minister van VSA en de regering geadviseerd om te starten met een relatief conservatieve hervorming door thans te voorzien in het verhogen van de AOV-uitkering en de AOV-leeftijd.

Artikelsgewijs deel

Artikel I, onderdelen A, D en E en Artikel II, onderdelen A, B en C, eerste onderdeel

Zoals reeds in het algemeen deel is uiteengezet, zien deze onderdelen toe op het verhogen van de AOV-leeftijd vanaf 60 jaar naar 62 jaar. De verhoging van de AOV-leeftijd werkt door in de systematiek van de Landsverordening Algemene Weduwen- en wezenpensioen, waardoor het noodzakelijk is dat beide wettelijke regelingen op hetzelfde tijdstip aangepast en in werking zullen treden. De verhoging van de AOV-leeftijd werkt eveneens door in de systematiek van het opbouwpercentage van de AOV, waardoor het noodzakelijk is om het percentage waarmee het ouderdompensioen per jaar wordt opgebouwd gelijktijdig wordt aangepast. Bij een leeftijd waarop recht op een AOV-uitkering ontstaat vanaf 62 jaar, is er een opbouwperiode die loopt van het 15e levensjaar tot het 62e levensjaar, in totaal 47 jaar. Dit heeft tot gevolg dat het aantal verzekeringsjaren dat nodig is om recht te hebben op een volledige AOV-uitkering verhoogd wordt van 45 jaar naar 47 jaar. Om aansluiting te krijgen met de nieuwe AOV-leeftijd, geldt voor elk jaar een opbouwpercentage van $2 \frac{1}{8}$ per jaar. Als gevolg hiervan zal het nu geldende kortingspercentage worden verlaagd van $2 \frac{2}{9}\%$ naar $2 \frac{1}{8}\%$. In het geval de verzekerde gedurende een of meer jaren niet verzekerd is

geweest, is geregeld met welk percentage de AOV-uitkering wordt gekort. Deze korting geldt eveneens voor de toeslag aan de partner. In het verleden is de ouderdomsleeftijd enkele malen gewijzigd. In 1975 is de ouderdomsleeftijd verlaagd naar 62 jaar en in 1991 is de ouderdomsleeftijd verder verlaagd naar 60 jaar. Als gevolg hiervan bestaan er in deze Landsverordening verschillende opbouwpercentages. Het tijdstip van inwerkingtreding van deze onderdelen zal per landsbesluit worden bepaald. Indien het landsbesluit in de loop van het jaar 2013 inwerking treedt, is omwille van een eenvoudige uitvoering ervoor gekozen om het percentage van de korting vanaf december 2013 toe te passen.

Artikel I, onderdeel B

Met dit onderdeel wordt voorgesteld om het bedrag van de AOV-uitkering te verhogen. Zoals in paragraaf 3 van het algemene deel is toegelicht is het verhogen van de AOV-uitkering naar een bedrag van Naf 1.000,- mogelijk. In deze verhoging is thans rekening gehouden met de aanpassing aan het prijsindexcijfer van de gezinsconsumptie voor het jaar 2013, zoals bepaald in artikel 7 lid 3 van de Landsverordening AOV.

Artikel I, onderdeel C

Dit artikel voorziet in de verdere uitwerking van de in het onderdeel B voorgestelde wijziging. De verhoging van de AOV-uitkering werkt namelijk door in de aan die uitkering gekoppelde bedragen. Om deze reden wordt voorgesteld om zowel het bedrag van de toeslag aan de partner als het bedrag voor het gezamenlijke jaarinkomen te verhogen.

Artikel I, onderdeel F

Dit artikelonderdeel regelt dat het bedrag van het maximale inkomen waarover het meerdere geen premies wordt geheven, verhoogd wordt ter versterking van het AOV-fonds. De wijziging stelt een verhoging voor van Naf 77.544,- naar Naf 100.000,- om vanuit het solidariteitsbeginsel de premie-inkomsten ten gunste van het AOV-fonds te doen toenemen. Dit uitgangspunt brengt met zich mee dat de economisch sterkeren bijdragen ten behoeve van de economisch zwakkeren. Ter voorkoming dat een sterke wanverhouding ontstaat tussen te betalen premie enerzijds en ontvangen uitkering anderzijds, is aan de solidariteitsgedachte bepaalde grenzen verbonden. Bedoelde begrenzing is gerealiseerd door vaststelling van premie-inkomensgrenzen. Het bedrag van Naf 100.000,- wordt naar tijdsruimte evenredig verlaagd voor mensen die niet het gehele jaar verzekerd is geweest. Voor mensen die niet het gehele kalenderjaar in dienstbetrekking werkzaam zijn, wordt premie, voor zover deze niet bij wijze van inhouding is geheven, niet geheven. De genoemde bedragen in dit artikel zijn gekoppeld. Dit leidt tot een verhoging van de bedragen. De premie inkomensgrens waar beneden geen premie wordt geheven wordt daardoor verhoogd van Naf 6.379,87 naar Naf 8.227,42. Alsook wordt de

grens waarover slechts een deel van de premie wordt geheven verhoogd van NAf 51.788,74 naar NAf 66.786,22.

Artikel II, onderdeel C, onderdelen 2 en 3, en onderdeel D

Met deze onderdelen worden de AWW-uitkeringen naar rato aangepast aan het bedrag van de AOV-uitkering. De verhoging van de AOV-uitkering is namelijk gekoppeld aan de AWW-uitkeringen. In deze verhoging is eveneens rekening gehouden met de aanpassing aan het prijsindexcijfer van de gezinsconsumptie voor het jaar 2013, zoals bepaald in artikel 11, zevende lid van de Landsverordening AWW.

Artikel II, onderdeel E

Met dit onderdeel wordt voorgesteld, dat het bedrag van het maximale inkomen waarbij over het meerdere geen premies worden geheven, verhoogd wordt ter versterking van het AWW-fonds. De wijziging stelt een verhoging voor van NAf 77.544,- naar NAf 100.000,- om vanuit het solidariteitsbeginsel de premie-inkomsten ten gunste van het AWW-fonds te doen toenemen. Dit uitgangspunt brengt met zich mee dat de economisch sterkeren bijdragen ten behoeve van de economisch zwakkeren. Ter voorkoming dat een sterke wanverhouding ontstaat tussen te betalen premie enerzijds en ontvangen uitkering anderzijds, is aan de solidariteitsgedachte bepaalde grenzen verbonden. Bedoelde begrenzing is gerealiseerd door vaststelling van premie-inkomensgrenzen. Het bedrag van NAf 100.000,- wordt naar tijdsruimte evenredig verlaagd voor mensen die niet het gehele jaar verzekerd is geweest. Voor mensen die niet het gehele kalenderjaar in dienstbetrekking werkzaam zijn, wordt premie, voor zover deze niet bij wijze van inhouding is geheven, niet geheven. De genoemde bedragen in dit artikel zijn gekoppeld. Dit leidt tot een verhoging van de bedragen. De premie inkomensgrens waar beneden geen premie wordt geheven wordt daardoor verhoogd van NAf 6.379,87 naar NAf 8.227,42. Alsook wordt de grens waarover slechts een deel van de premie wordt geheven verhoogd van NAf 51.788,74" naar NAf 66.786,22. In deze verhogingen is thans rekening gehouden met de aanpassing aan het prijsindexcijfer van de gezinsconsumptie voor het jaar 2013. zoals bepaald in artikel 26, zesde lid van de Landsverordening AOV.

Artikel III

Dit artikel regelt het overgangsrecht voor de invoering van het onderhavige ontwerp. Het eerste lid van dit artikel regelt dat personen die op het moment van de inwerkingtreding van het landsbesluit, bedoeld in artikel V, 58 of 59 jaar zijn, worden uitgezonderd van de verhoging van de AOV-leeftijd. Voor deze leeftijdsgroep blijft de AOV-leeftijd van 60 jaar gelden. Voor personen jonger dan 58 jaar geldt dat de pensioenleeftijd met dit voorstel wordt verhoogd naar 62 jaar. De overgangstermijn geldt

eveneens voor het opbouw- en kortingspercentage zoals opgenomen in artikel I, onderdelen D en E. Het aantal verzekeringsjaren dat nodig is om recht te hebben op een volledige ouderdomspensioen blijft voor deze groep 45 jaar. Daarmee blijft het geldende opbouw- en kortingspercentage van 22/9% van toepassing.

Het tweede lid regelt het overgangsrecht bij artikel II, onderdeel C, eerste onderdeel, waarmee de aanpassing van leeftijdscategorieën, vastgesteld voor de bedragen van de AWW-uitkeringen, is geregeld. De onderhavige overgangsrechtelijke bepaling heeft tot gevolg dat personen die thans in een bepaalde leeftijdscategorie vallen, niet door de verhoging van de leeftijden terug vallen naar de voor lagere leeftijdscategorie. Een dergelijke terugval zou namelijk mogelijk leiden tot een lagere AWW-uitkering. Om dit overgangsrecht te bewerkstelligen is geregeld dat personen die thans 40 of 41 jaar zijn, respectievelijk 49 of 50 jaar zijn, zijn uitgezonderd van de leeftijdsverhoging, voor de duur van de eerste twee jaar na de datum van inwerkingtreding van het landsbesluit, bedoeld in artikel V, tweede lid. Het gevolg van de overgangsrechtelijke bepaling is dat de voornoemde personen twee jaar langer in de thans geldende leeftijdscategorie blijven vallen, namelijk tot aan het moment waarop zij de nieuw vastgestelde leeftijd voor de eerstvolgende categorie hebben bereikt.

Artikel V

Dit artikel regelt het tijdstip van de inwerkingtreding van de onderhavige wijzigingsverordening. Deze inwerkingtreding is in twee gedeelten opgedeeld, namelijk de verhoging van de uitkeringen enerzijds en de verhoging van de leeftijd anderzijds. De verhoging van de uitkeringen, zowel AOV als AWW, treden met terugwerkende kracht in werking per 1 januari 2013, waarbij rekening is gehouden met de toetsingstermijn van de Ombudsman, zoals bepaald in artikel 127, derde lid, van de Staatsregeling. Omdat deze verhoging geen bezwarende verplichting jegens burgers inhoudt, is regeling met terugwerkende kracht in dit geval mogelijk.

De inwerkingtreding van de verhoging van de leeftijd voor zowel de AOV als de AWW is afhankelijk gesteld van vaststelling daarvan bij landsbesluit. Hiervoor is gekozen om de verhoging van de uitkering niet afhankelijk te maken van de verhoging van de leeftijden. Aan de inwerkingtreding van het voornoemde landsbesluit kan geen terugwerkende kracht worden verleend, daar dit een bezwarende verplichting jegens de burger inhoudt. Ook vanuit dat oogpunt is de ontkoppeling van de inwerkingtreding van de twee verschillende onderwerpen in dit ontwerp van een landsverordening gewenst.

De Minister van Volksgezondheid, Sociale Ontwikkeling en Arbeid

De Minister van Algemene Zaken